

Verslag buitengewoon congres

Verslag 1 oktober 2022 – De Reehorst in Ede, ca 400 bezoekers

Voor aanvang van het buitengewoon congres hebben vier ledensessies plaatsgevonden:

1. Ask me anything, met Gert-Jan Segers en Stieneke van der Graaf
2. Landbouw, natuur en stikstof, met Pieter Grinwis
3. Koopkracht, met Don Ceder
4. Zorg, met Mirjam Bikker

Van deze sessies is geen verslag gemaakt.

Opening en overdenking door Mark de Boer, lid Landelijk Bestuur

Mark de Boer heet iedereen welkom, het is een unicum, zo'n buitengewoon congres dat door de leden bijeen is geroepen. Maar tegelijk spannend. Er zijn vragen over beleid en thema's. In het bijzonder over afspraken over asiel en opvang.

Het is goed om het gesprek aan te gaan. Het verslag van deze bijeenkomst wordt gemaakt door Addy Plieger en nadien meegelezen door Marinus van Pijkeren. Belangrijk voor het verslag is dat iedereen die wat wil inbrengen, naam en woonplaats duidelijk vermeldt.

Er zijn geen moties, dat kan op het partijcongres op 26 november.

Mark opent de bijeenkomst met de eerste vraag in de bijbel. We zien Adam en Eva na de zondeval, zich verstoppend voor God. God loopt door de tuin en vraagt: 'Waar ben je?' Dat is een ongekend belangrijk moment. Voordat Hij mensen ter verantwoording roept gaat God op zoek naar de mens. Hij stelt de vraag uit liefde. Dat is het hart van het evangelie. Die vraag komt via Jezus bij ons terecht. Die vraag kunnen we ook aan elkaar stellen. Op zoek naar een hart tot hart-connectie. Maar ook kunnen we de vraag stellen aan degenen die op de vlucht zijn en een plek zoeken in ons land.

God wil weten wat de mens heeft bewogen, Hij vraagt door. En dan spreekt Hij recht en trekt consequenties. Het gaat om waarheid, genade en recht. Als we het hebben over de harde, lelijke politieke werkelijkheid hoop ik dat we elkaar die vraag ook kunnen stellen: Wie ben je en waar kom je vandaan? Wat beweegt je? Dat is het christelijke startpunt van vanmiddag. Er is meer dat ons bindt dan dat ons scheidt.

Mark de Boer gaat ons voor in gebed en geeft het woord over aan Wouter Beekers, ex directeur van het WI en nu werkzaam in Rotterdam. Daar houdt hij zich bezig met sociale woningbouw.

In gesprek met minister Carola Schouten over de achtergronden

Wouter Beekers: Hoe kunnen we ruimte geven aan onze mensen in Den Haag en aan onze kritische leden. Hoe doen we dit samen?

Hij hoopt op een dialoog. Het is bijzonder, een buitengewoon congres. Maar het lijkt ook op een gewoon gesprek met verslaglegging en een livestream.

We gaan naar u toe, naar uw vragen. We zoeken naar een zo veelzijdig mogelijke inbreng.

Wouter Beekers noemt drie spelregels:

- Iedere inhoudelijke bijdrage mag worden gehoord.
- We gaan elkaars intenties niet ter discussie stellen, we voeren het gesprek op de inhoud.
- We laten zoveel mogelijk mensen aan het woord, als ik stop zeg, is het stop.

Een belangrijke vraag om mee te starten is een vraag die herhaaldelijk is ingezonden, namelijk: Wat is de achtergrond van de asieldeal?

Minister Carola Schouten, een van de onderhandelaars, vertelt er meer over: Het is goed om de aanleiding van de deal te kennen. Begin juni vertelde Staatssecretaris asielzaken over de situatie in Ter Apel. De situatie werd zorgelijk, het risico dreigde dat we mensen niet meer binnen konden laten. Daar schrok ze van, en realiseerde zich dat dit vroeg om snelle actie. Ze is zelf mensen gaan bellen,

kerken enz. om op korte termijn te helpen. Duidelijk was dat het niet een kwestie zou zijn van een paar weken. Daarom is er toen een crisisstructuur ingericht. Veiligheidsberaad, Provincies, VNG, leden kabinet om tafel. En lokale vertegenwoordigers zeiden dat het niet alleen op lokale bordjes gelegd kon worden. Het belangrijkste doel van de crisisstructuur: Instroom, doorstroom en uitstroom. We hebben een pakket nodig op al die onderdelen.

Op het laatst sliepen er in Ter Apel 700 mensen buiten. Dat was onacceptabel. Toen moesten er afspraken gemaakt worden:

- Er komen extra crisisnoodopvangplekken voor de korte termijn
- Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten hebben bestuurlijke en financiële afspraken gemaakt om de asielopvang versneld te verbeteren. Er is meer dan 300 miljoen voor vrijgemaakt.
- Gemeenten krijgen een wettelijke taak om asielopvang te realiseren. Is nogal een stap. Je gaat als rijk op stoel van gemeenteraad zitten. Wet is in de maak.
- De taakstelling van gemeenten voor huisvesting van statushouders wordt opgehoogd. Met 20.000 is opgehoogd. Dat betekent dat 12% van de sociale huurwoningen naar statushouders gaat.
- Er komen sneller en meer flexwoningen voor de huisvesting van onder andere statushouders. (1/3) (37.500 extra flexwoningen)
- Er komen extra opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. We willen dat ze langer begeleid worden. Hiervoor is 40 miljoen euro beschikbaar gesteld.
- De termijnen voor asielverzoeken en nareisverzoeken worden (tijdelijk) verlengd. Van zes maanden naar 9 maanden.
- Er worden tijdelijk geen asielzoekers hervestigd in het kader van de Turkijedeal
- Extra binnengrenscontroles door de marechaussee, aanpak van overlast gevend gedrag en extra inzet op terugkeer van hen die geen recht hebben op asiel

Ingezoomd: afspraken over gezinshereniging

	Was	Wordt
Beslistemijn verzoek nareis	Maximaal 6 maanden	Maximaal 9 maanden
Afgifte visa aan nareizende gezinsleden	Binnen 6 maanden, en zo snel mogelijk na positief nareis-besluit	Standaard 6 maanden na positief nareis-besluit, en eerder als er een huis beschikbaar is

Het opschorten van gezinshereniging is een tijdelijke maatregel, maximaal tot eind 2023 en al op 1 juli 2023 volgt een weegmoment. Dan kijken we of deze maatregel kan komen te vervallen.

Wouter Beekers ziet aan Carola dat dit niet makkelijk was. Carola: Als de situatie ontspoord, weet je dat je een bestuurlijke verantwoordelijkheid hebt. Dan heb je het over maatregelen die je niet wilt nemen. Het waren ook geen korte onderhandelingen. Het gaat over mensen, dat is heel ingewikkeld en intens. Dat geldt ook voor Maarten van Ooijen. We zitten er met z'n allen middenin.

Het is enorm moeilijk om die opvangplekken te realiseren. Daarom nogmaals een klemmend beroep

op alle bestuurders hier in de zaal: Doe alstublieft in uw gemeente het maximale. Ik weet de betrokkenheid.

Wouter Beekers dankt Carola voor de toelichting.

Gert-Jan Segers en Cora Otter over het initiatief en de reactie daarop

Cora Otter (Ede) en Gert-Jan Segers staan op het podium.

Wouter Beekers vraagt aan Gert-Jan: Op een gegeven moment komt zo'n deal ook in de Tweede Kamer, hoe is dat? Gert-Jan antwoordt dat dat via signalen gaat. We hoorden vanuit het kabinet over de problemen in Ter Apel. Maar we zitten niet aan tafel bij het kabinet. Het was een hectische tijd. We zitten figuurlijk onder de schrammen en met een blauw oog. Het debat werd gevoerd op het scherpst van de snede. Kunnen we dit dragen? Nee, nog een ronde. Totdat het net kan, net te dragen is. Voor nu een oplossing, Qua morele ondergrens, er finaal doorheen gezakt. Dat was de worsteling.

Cora Otter: Ik heb met schroom mijn vinger opgestoken, maar ik kon niet anders. Ik kon het niet meer uitleggen. Ik ben een raadslid en doe alles het liefst in goed overleg en ben niet op zoek naar een podium. Maar de situatie in Ter Apel maakte dat ik me schaamde. Ten hemel schreiend.

Afgelopen jaar regelmatig moties ingediend. En dan werd gevraagd om de fractie te vertrouwen. En echt, Ik vertrouw de fractie en zie de hartenklop. Het gaat dus niet om de intenties maar om het resultaat. Ik heb de worsteling van ons ook bij hen gezien.

De brief was hard maar de deal was snoeihard. Ik geef toe dat ik nu een andere inleiding zou kiezen en het daarmee inkaderen. Dat het gaat om het resultaat.

Wouter Beekers vraagt Gert-Jan op zijn beurt over de zin in diens column over het inbeuken op de Gideonsbende.

Gert-Jan heeft de indieners gesproken. Heel persoonlijk: Ik kan tegen kritiek, dat hoort bij politiek. De column was om voor mijn team te springen. Maar ik moet niet uit miskennis gaan spreken. De brief raakte mij persoonlijk op het gevoel van intenties en zo schreef ik terug. En dat voelde voor de briefschrijvers ook weer persoonlijk. Ik had andere woorden moeten kiezen. Samen recht doen is wat ik bij alle partijen voel.

Wouter Beekers stelt de vraag: Wat hopen we hier te bereiken?

Cora Otter: Het is belangrijk dat we hier zijn. Dit is een belangrijk thema. We kunnen een open gesprek voeren. Ik hoop iets van een ondergrens vast te stellen, te benoemen wat onze ondergrens is.

Gert-Jan Segers: Regeringsdeelname is niet comfortabel, het doet pijn. Ik hoop op erkenning over en weer, delen waar de pijn zit, en hoe de weg voorwaarts eruit ziet. Dat we elkaar kunnen aanscherpen en aanmoedigen. Het is niet prettig om een compromis te moeten sluiten als het om kwetsbare mensen gaat.

Inhoudelijke debat met Don Ceder

Wouter Beekers: Leden in de zaal kunnen vragen stellen.

Farshid Seyed Mehdi, bestuurslid bij de ChristenUnie in Almere: Denken we ook aan de oorzaak van het probleem?

Robin Kalkhoven uit Leiden: Laten we niet alleen voor Gert Jan bidden, maar ook voor Henk Staghouver, hij heeft het nodig. Daarnaast, kunnen we mensen die (zieken)zorg nodig hebben, helpen?

Wouter Beekers nodigt Don Ceder op het podium.

Don Ceder is geraakt door de vraag uit de opening: Waar ben je? Ik kom uit de Bijlmer, opgegroeid tussen mensen die kwetsbaar zijn. Tien jaar geleden ben ik lid geworden van de ChristenUnie omdat deze partij opkomt voor de meest kwetsbaren.

Bij de situatie in Ter Apel zijn we door de ondergrens gezakt. Er moesten tentjes uitgedeeld worden, en werden weer weg gehaald. Mensen sliepen buiten en een kind van drie maanden overleed. Dat is verschrikkelijk. Het heeft wat met mij gedaan. Het roer moest en moet om. Als partij moeten we

altijd, vanuit onze diepste overtuiging, kijken waar we recht kunnen doen. Er moet altijd ruimte zijn voor fatsoenlijke opvang. Ik constateer dat we in een neerwaartse spiraal zitten qua asielbeleid. Het is pleisters plakken, beleid lijkt niet mogelijk te zijn. En dat leidt tot afkalvend draagvlak.

En nu moeten we voorwaarts, we moeten ophouden met pleisters plakken en crisismangement. We moeten met visie komen. Drie punten zijn leidend:

1. Recht doen
 2. Rust brengen
 3. Perspectief geven.
- Recht doen: We zijn geschapen naar het evenbeeld van God. Daarom moeten we recht doen. En wat zien we: Procedures duren te lang. Bekeerlingen krijgen soms een slecht proces. Mensen wachten op een woning. Dat schept verplichtingen. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de keten beter moet. De menselijke maat moet terug. Daar zien we nog te weinig van terug. Daar strijd ik voor. We zijn geduldig. Maar afspraak is afspraak.
 - Rust brengen: er is rust nodig. Rust in de keten, op alle niveaus. De gekozen maatregelen gaan rust brengen. Er komen extra woningen, extra flexplekken, maar vooral kleinschalige opvang. Dat is voor ons de weg voorwaarts. En gelijke, eerlijke spreiding. (Wet). Kleinschalige opvang is goed voor iedereen. We gaan de provincies in Groningen en Friesland ontlasten. Ik ben hen dankbaar voor wat zij allemaal al hebben gedaan voor vluchtelingen. En dat geldt voor alle gemeenten die zich ingezet hebben om extra mensen op te vangen. Tegelijkertijd zitten er ook 'rotmaatregelen' tussen. Bijvoorbeeld het voornemen rond gezinshereniging. Het kabinet gaat gebruik maken van de termijn van maximaal negen maanden. Het kabinet zegt dat het kan, maar ik wil dat dit wordt getoetst. Ondanks alles zie ik dat we er per saldo structureel op vooruit gaan. Alles overwegend, denk ik dat we hiermee een stap naar voren doen. De pijnlijkste afspraken zijn tijdelijk. Gezinnen komen samen, na zes maanden of eerder.
- Perspectief geven: we moeten perspectief geven aan gemeenschappen, aan gemeenten, aan vluchtelingen en aan de politiek. Er komt visie in plaats van pleisters plakken. Ik kijk dan ook naar Europa. Daar moeten we goed gaan kijken hoe we met elkaar de opvang beter kunnen regelen. Zo staat het ook in het coalitieakkoord. Dus geen asielstop! We moeten een voortrekkersrol aannemen om dit te realiseren.

Het is een moeilijke en harde weg. We knokken voor wat we waard zijn. Het regeren is complex. We kunnen nooit de pijn van het compromis ontlopen. Maar het mag nooit *politics as usual* zijn. Laten we ons oog op de verdrukten van deze wereld houden. Daar moeten we verantwoordelijkheid voor dragen. Ook lokaal. Hij vraagt hier steun voor.

Wouter Beekers stelt een aantal vragen die leven. Is er een politieke ondergrens? Don Ceder erkent dat.

Don erkent ook: We hebben geduld, maar dat geduld is niet oneindig.

Toen het pakket naar buiten kwam hebben we het gewogen: Alles overwegende kunnen wij het dragen. Zeker als alle gemeenten mee gaan doen. De gemaakte afspraken moeten we nakomen, maar dat geldt ook voor de andere coalitiepartners. En het moet juridisch kloppen.

Vragen uit de zaal:

Jan Anne Bos uit Nieuwegein: Het zijn tijdelijke maatregelen, maar hoe tijdelijk zijn ze?

Tamara Baas uit Zeewolde: Alle gemeenten moeten bijdragen. Dat doen we als gemeente, maar we lopen er tegenaan dat COA kiest voor plekken die ze al in eigendom hebben. Er wordt niet gebruik gemaakt van de mogelijkheden die er zijn.

David Hakvoort uit Zwolle: We moeten de asielzoekers opvangen, hoe gaan we hen huisvesten als anderen al tien jaar op een woning wachten?

Henk Willem van Dorp uit Zoetermeer: In onze kerk vangen we nu 150 mensen op. We kunnen dit niet oplossen als we kijken hoeveel vluchtelingen er nog komen door de klimaatcrisis. Het is niet terecht dat de rekening van de klimaatcrisis in Afrika komt te liggen.

Antonie Fountain: Ik heb drie grote vragen.

Wouter Beekers nodigt hem op het podium.

1. We zijn in Nederland één van de rijkste landen van de wereld. Er is geen instroomcrisis maar een opvangcrisis. De opvang wordt afgebroken. We moeten ons eigen verhaal blijven vertellen.

Reactie Don Ceder: Daar ben ik het mee eens, het is een opvangcrisis. Wij hebben steeds gepleit voor het openhouden van de opvang. Het huidige beleid breekt het draagvlak af.

2. Antonie Fountain: Als we een rechtstaat willen zijn, zijn mensenrechten de hoeksteen. Het inperken van de gezinshereniging is een schending van mensenrechten. Dat wordt ook gezegd door mensenrechtenorganisaties. Mensenrechten zijn het laatste redmiddel tegen populisme. Juist nu hebben we die rechten nodig.

Don Ceder: Het zit hem voor mij niet in mensenrechten maar ik heb vragen over wat juridisch kan. Ik wil graag advies van de Raad van State. Normaal is gezinshereniging sneller, maar we hebben de capaciteit nu nodig. Maar die gezinshereniging komt er. Dan is het lastig om te zeggen of het een mensenrechtenschending is. Ik ga wel mee in de vraag over het grijze gebied. Want kan het juridisch? Ik twijfel daarover. Daarover hebben we ook een motie gesteund. Als de staatssecretaris zegt dat het kan, dan vertrouw ik erop dat dat klopt.

Antonie Fountain: Het is simpel, we willen dat de wetgever zich aan de wet houdt. Het uitstellen van mensenrechten is het schenden van mensenrechten.

3. Antonie Fountain: We zijn geen belijdenispartij, maar we schuiven nu naar de andere kant. We moeten niet koste wat kost altijd in de regering willen zitten. Deze crisis werden we al lang voor gewaarschuwd. Ik maak me zorgen over het zoet van de deal, of dat echt komt. Of de staatssecretaris hier echt ruimhartig mee om zal gaan en we een fuik in zwemmen.

Don Ceder: Het doet pijn, het voelt niet goed, de afspraken rond gezinshereniging. We hebben geknakt, voor wat we waard zijn. Dat zit in ons DNA. misschien moeten we dat zichtbaarder maken.

Wouter vraagt: Zijn we niet te geduldig? Don: Er moet echt geleverd worden. Die flexplekken moeten er komen. Liefde is geduldig maar het is ook liefde om op een gegeven moment te zeggen: tot hier en niet verder. Maar ik denk dat we op de lange termijn stappen voorwaarts kunnen zetten. Stappen die we niet hadden kunnen zetten als de ChristenUnie eerder een grens had getrokken.

Emile van Velsen uit Houten wordt naar het podium gevraagd met zijn vraag. Samen met Cora Otter en Gert-Jan Segers. Emile van Velsen: Ik voel door deze bijeenkomst een groeiend ongemak en een polariserende sfeer. Het voelt als een oranje vlag. Juist in zo'n tijdperk moeten we een andere modus vinden en het vertrouwen uitspreken in de mensen die hier zitten.

Cora Otter: Ik ben juist blij dat we dit doen, dat we een open gesprek voeren. Het pleit voor onze partij. Ik ben niet bang voor een oranje vlag. Bij mij verkleurt de vlag juist van rood naar oranje, dus dat is positief.

Gert-Jan Segers: Het is goed om te horen dat er vertrouwen is. Als daaraan wordt getwijfeld kan ik niet werken. Nu kunnen we hier een volwassen gesprek voeren. We moeten wel op zoek naar manieren om dat gesprek op een eenvoudiger manier te voeren.

Emile Van Velsen: Een goedbedoelde motie kan de kracht van een orkaan krijgen. Daarom moeten we zorgvuldig zijn. Liever voeren we eerst in lokale afdelingen het gesprek. Het bestuur zou een voorstel moeten doen voor echte oplossingen voor taaie problemen.

Cora Otter: Het is volgens mij én-én. En lokaal, én themagroepen, maar ook een congres om aan de buitenwacht te laten zien waar we voor staan. Het is goed om onze worsteling te delen.

Gert Jan: Willen we te graag meedoen met het kabinet? Nee, het is een taaie bezigheid. Het is door dilemma's heen worstelen, waarden op tafel leggen. En handelen! Dat is onze roeping. Met geloof, midden in de wereld.

Wouter Beekers vraagt om meer vragen uit de zaal.

Henriëke Schutte uit Voorhout: Er is best een behoorlijke instroom, hoe kunnen we dat aan als we onze vrijheden niet willen kwijtraken?

Anil Kumar uit Den Haag: Ik ben nu 35 jaar in NL. Moet er niet aan denken dat mijn vader destijds in Ter Apel was aangekomen. De aard van de deal is dat het een compromis is. Hoe voorkomen we dat dit compromis het vertrekpunt wordt voor ons volgende compromis?

Lisette Pothoven uit Ede: Gaan we niet te licht om met de beloften van de staatssecretaris?

Harold Hofstra uit Lelystad: Er is discussie bij ons over een aanmeldcentrum. Er wordt gezegd dat we gemeenten gaan verplichten, maar Nederland staat in brand. Het draagvlak staat daarmee onder druk. Soms is een streep trekken ook humaan.

Wietse de Boer uit Zwolle: Ik ben blij met deze bijeenkomst. Ik voelde me door de reactie op de brief in een hoek gezet, maar ik begrijp dat we door de toon in de brief in een verkeerde modus terechtkwamen. We mogen als partij wel vragen stellen. Oproep aan Don Ceder: wees als een profeet: je mag scherp zijn. Laat voelen waar onze ondergrens zit.

Benny Krake uit Dalfsen: De rijkdom is ongelijk verdeeld. Mensen die op de wachtlijst voor een woning staan, voelen zich bedreigd. En door de stikstofcrisis kunnen er geen extra woningen worden gebouwd. Mensenrechten houden ook in dat je goed voor je eigen mensen moet zorgen.

Frank Visser uit Haarlem: Ik heb een praktische vraag: de ondergrens is dat niemand op straat slaapt. Waarom wordt toegestaan dat tenten worden afgepakt zonder een alternatief?

Don Ceder: Buiten slapen zou niet meer gebeuren. Toch is het weer gebeurd. Zowel voor als achter de schermen hebben we dit aangegeven: Dit is niet de afspraak! Dat herhaal ik hier. Het mag en hoeft niet meer, er zijn voldoende plekken. En er zijn afspraken! Sommige mensen kiezen er bewust voor, maar ook dat willen we niet. Ik deel de zorgen en dat zal ik blijven doen.

Harry Notermans uit Landgraaf: Er is ongemak over de brief. Zouden we onze leiders niet moeten vertrouwen? Laten we ook vertegenwoordigers zijn van degenen die bijvoorbeeld al 2,5 jaar wachten in azc's. Laten we een stem zijn van degenen die geen stem hebben.

Henri Jansen, Deventer: Ik wens u Gods zegen toe en wijsheid.

Reactie Don Ceder: Ik wil geen crisisopvang meer, maar een wet waarin we van ieder een solidaire bijdrage vragen. Er zijn diverse rijke gemeenten die niets of weinig doen. En ik hoor gemeenten die bijv. 50 plaatsen aanbieden, maar het COA vindt dat te weinig. Gemeenten haken daardoor af. Ik heb een motie ingediend voor kleinschalige opvang, we moeten ophouden om als Rijk gemeenten te overvallen. Gemeenten moeten weten waar ze aan toe zijn en daarbij is communicatie enorm belangrijk. Een voorbeeld daarvan is Harskamp. Het is belangrijk om in gesprek te gaan, om inwoners mee te nemen; Structurele maatregelen en structurele gesprekken.

En de afspraak is dat de maatregelen begin 2023 daadwerkelijk ingevoerd worden. Daar ga ik het kabinet aan houden. Dat is een harde grens.

Een andere vraag was hoe we omgaan met de instroom. Dat is het probleem niet, als de opvang in orde is. We moeten ook naar de toekomst kijken. We zijn erg dichtbevolkt. Voor een houdbaar Europees asielsysteem moet je fatsoenlijke opvang creëren. Ik zie bij de staatssecretaris daarover nog te weinig urgentie. Maar wat ons betreft is de instroom niet leidend!

Anil Kumar noemde dat het compromis geen vertrekpunt moet worden. Wij zeggen: voor vluchtelingen is er plek. Het werd een onhoudbare situatie doordat mensen buiten moesten slapen. Het gesloten compromis (de deal) is tijdelijk en niet permanent. We hebben maar vijf zetels en we knokken met wat we hebben. Daarnaast lopen we tegen het draagvlak in Nederland aan. Ik vraag gemeenten om maximaal bij te dragen. Om solidair te zijn.

De profetenmantel hang ik om, maar ik vraag ook om gebed. We willen recht doen, maar dat kunnen we niet zonder gebed.

Klaas Nanninga uit Zoutkamp: We hebben in Zoutkamp 1200 inwoners en we vangen 1200 mensen op. Daar ben ik trots op en het gaat goed. In een interview vroeg Hugo de Jonge zich af wat we als Nederland aankunnen op lange termijn.

Don Ceder: Complimenten voor wat er in Zoutkamp gebeurt. Wat ons betreft moet er aan de slag

worden gegaan met een Europese visie. Maak me zorgen over termen als asielstop. Maar ik pleit ervoor dat ieder zich inzet om een eigen eerlijk deel te leveren.

Antrude Oudman, Groningen: Het opschorten beslistermijn werd genoemd een administratieve handeling, daar schrik ik van. Graag deze term voortaan vermijden.

Don Ceder: Natuurlijk, het is veel meer dan een administratieve handeling.

Wim Maaskant uit Zetten: Zijn we niet naïef? Dat we ons focussen op doorstroom en uitstroom? Waar gaan die mensen wonen? Elk jaar een stad als Deventer bijbouwen zie ik niet gebeuren.

Don Ceder: Een fatsoenlijke opvangketen zou voldoende moeten zijn. Door corona hadden we een relatief lage instroom. Nu wat hoger relatief. We hebben een bredere discussie nodig over volkshuisvesting. Niet alleen op papier, maar er moet gebouwd gaan worden. Daar houd ik het kabinet aan.

Connie Brouwer uit De Bilt: Kleinschalige opvang, moeilijk om praktisch uit te voeren. Hoe gaan we dat doen?

Don Ceder: Insteek is: dit willen wij en gaan we doen. Hiervoor zijn voldoende financiën nodig. Er gebeurt veel goeds op lokaal niveau, met kerken, buurten en maatschappelijke organisaties. Een gezamenlijke opgave. Belangrijk om te markeren dat we dit willen. Ik zie een oproep om er samen verder over na te denken. We willen dat integratie goed gaat, dat mensen onderdeel worden van de gemeenschap. Dat past bij uitstrek bij de ChristenUnie.

Niek van den Brink uit Ede: Oorzaak van deze crisis, hebben we ook zelf gecreëerd. Door uitkleden sociale huurmarkt en afbouwen opvang. Waarom leggen we deze rekening neer bij asielzoekers? Wachten doet veel met mensen.

Don Ceder: Dit is inderdaad onverteerbaar. Mensen horen een nieuw bestaan op te bouwen. We treffen veel leed aan. Nu bezig met de weg voorwaarts. Met de Wet Spreiding zie ik een oplossing. Wij moeten wat misvormd is weer hervormen.

Annemarie de Mos, Gouderak: Mensen en kinderen uit oorlogsgebied zijn getraumatiseerd. Bijvoorbeeld als papa of mama lang uit beeld is. Wat doet dat met de psyche van mensen en uiteindelijk met de psyche van een land?

Jens Mostert, voorzitter Perspectief, Delft: Don Ceder zegt dat oplossing uit Europa moet komen. Waarom de Europese oplossing qua Turkije-afspraken tijdelijk stil zetten?

Afspraak was dat 1000 mensen uit Turkije gehaald zouden worden en dat is gestagneerd, een jaar wordt dit uitgesteld. Dat was niet onze keuze. Ik geef wel mee: Ondanks alles was Nederland het laatste jaar het op een na beste land qua uitvoering van afspraken. Is geen rechtvaardiging maar wel een perspectief van de maatregelen. Maar het blijft een rotmaatregel.

Nathalie Nede Arnhem: Ook bij Moria zijn we tekort geschoten. Dat was voor mij al de ondergrens. Ben bang dat we nog dieper gaan zakken.

Rol gemeenten

Wouter Beekers: Vier van tien gemeenten waar wij in het college zitten, bieden geen asielopvang. Dat wil ik hier voorleggen. Waar kunnen wij stappen zetten?

Jan Willem Schuurman, Zuidplas, wethouder: Wij zijn bereid. Wij kunnen uit onze positie wat doen. Veel gemeenten plaatsen mensen eerst in appartement. Maar beter is om meteen rekening te houden met na-reizigers. Dus daarom kiezen we meteen voor een groter huis.

Suzan Gouman, Utrecht: In onze gemeente is wethouder Rachel Streefland in actie gekomen. In samenwerking met diverse organisaties, zoals woningcorporaties en VluchtelingenWerk. Alle sociale huurwoningen werden tijdens een korte periode alleen toegewezen aan statushouders. Is heel goed gegaan. Het kan dus wel als er een politieke wil is.

Carlijn Niesink, Leeuwarden: Bij ons is er een pand van het Rijk, van de Belastingdienst. Dit staat leeg. En er gebeurt niks mee. Dat kan anders.

Victor van Dijk, Maarssen: Er moet veel meer gebouwd worden, er zijn te weinig huizen.

Jonathan Sleurink, Zwolle: Positief gevoel. Maar hoe gaan we de leden betrekken en informeren over wat we vandaag bespreken.

Don Ceder: Blij met alle tips. Het elkaar informeren moet beter. Wellicht via Bestuurdersvereniging of het Landelijk Bestuur. Maar ik blijf knokken.

En goed om te weten waar er leegstaande gebouwen zijn. Daar moet de overheid wat mee doen! We moeten en kunnen dit samen doen.

Jan Willem Schuurman: Goede communicatie is belangrijk. Daarom is blij met de appgroepen voor wethouders. Ook dat is een goede plek om het gesprek te voeren. Er is veel bereidheid om dat te doen.

De voorzitter dankt Don Ceder en zegt dat we biddend om hem heen staan.

Vraag van Wouter Beekers aan de zaal: Hoe gaan we hier uit elkaar?

Piet Lindenberg uit Zoetermeer: Ik ben blij met alles wat er gezegd is. Open en eerlijke discussie. Een punt: Moeite dat we Ter Apel als uitgangspunt gebruiken. Terwijl we al jaren Lesbos hebben als grote zorg. Daar mogen we niet van weggijken.

Jerke Setz uit Assen: Blij met het gesprek. Maar we zijn er nog lang niet. De situatie voor veel vluchtelingen is nog steeds heel beroerd. Er zijn grote stappen te zetten.

Terugblikken met Cora Otter en Gert Jan Segers

Cora Otter: Ik ben blij met het open gesprek, met de passie in de antwoorden van Don Ceder. Mag ook buiten deze zaal bekend gemaakt worden. Uit deze vieze deal moet iets zoets komen. Maar wat doen we als dat zoete niet komt? Tenslotte, een themanetwerk op dit punt is hard nodig.

Gert Jan: Het hoeft niet maandelijks, zo'n extra congres, maar het is wel mooi. Ik zie een partij met een hart en een partij dat het debat open durft aan te gaan. Wij willen luisteren. We zijn een partij die verantwoordelijkheid durft te dragen. We moeten de dilemma's en vragen niet uit de weg gaan. Diepe vragen als: Waar laten we al die mensen, vluchtelingen, arbeidsmigranten.

Maar we doen het allemaal niet ten koste van alles. De afspraken van nu bevatten pijnlijke elementen. Ons oordeel uiteindelijk staat of valt met het nakomen van alle afspraken in het akkoord. Als daar niet aan voldaan wordt heeft het kabinet een groot probleem.

We willen toe naar een humaan beleid en naar humane plekken zodat mensen niet buiten hoeven te slapen.

Wouter Beekers dankt Gert-Jan Segers en Cora Otter. Hij hoort tevredenheid met het inhoudelijke gesprek. Ook dank aan de initiatiefnemers. Hij is blij met de dialoog.

Afsluiting

Ankie van Tatenhove, voorzitter van het Landelijk Bestuur, biedt Wouter Beekers een bos bloemen aan. We hebben het met elkaar gehad over een onderwerp dat ons allemaal aan het hart gaat en wat in elke gemeente speelt. Er was behoefte om meegenomen te worden in de worsteling, die vooraf ging aan de besluiten rond asielopvang. We wilden als bestuur graag een mooi en inhoudelijk gesprek. En dat is het geworden. Ankie dankt Wouter Beekers voor het leiden van dit congres.

Ankie dankt ook alle aanwezigen. We hebben een congres in vier weken in elkaar gezet. In Ede en dat is vlak bij Lunteren, daar zat onze jongerenafdeling Perspectief dit weekend bij elkaar. Fijn dat ook zij dus hierbij konden zijn.

Belangrijk om elkaar te ontmoeten en vooral om scherp te houden en over en weer elkaar weten te vinden. Mede daarvoor is Gerrit van den Berg bezig met het opstarten van diverse themanetwerken. Mensen kunnen zich daarvoor nog melden. Houd daarvoor de website in de gaten.

Ook waren de avonden van de zomertour bedoeld om het ontmoeten en het gesprek te stimuleren. We gaan zoeken naar manieren om deze goedbezochte bijeenkomsten voort te zetten. Op een manier die recht doet aan de vraag uit de achterban en aan de agenda van onze politici. Een oproep: Ieder die hiervoor ideeën heeft, laat dit weten aan het bestuur.

Het volgende congres is op 26 november. De locatie is nog niet bekend maar houd de informatie daarover in de gaten.

Dank ook aan alle mensen van het Partijbureau.

We zijn een volwassen partij en een partij van gebed. Ik hoop dat u wilt bidden voor alle politici en hun besturen; Lokaal, provinciaal, de waterschappen, landelijk en Europa. Peter van Dalen kon er vandaag wegens ziekte helaas niet bij zijn. We zijn op veel plaatsen actief en we weten elkaar te vinden. Daar wil ik u ook voor danken.

Bovenal willen we onze God danken. Mark de Boer begon dit congres met de vraag: Waar ben je? Goed om elkaar die vraag te stellen. Ook vandaag op het congres. En om zo elkaars motieven te zoeken en te delen.

We zingen tot slot als belijdenis het lied *Groot is Uw Trouw o Heer*.

De voorzitter sluit het buitengewone congres.